

สารของสมเด็จพระสันตะปาปาปอล ที่ 6

ในโอกาสเฉลิมฉลองวันสันติสากล

1 มกราคม 1970 / 2513

การอบรมเพื่อสันติภาพอาศัยการคืนดีกัน

บรรดาพลเมืองของโลก

ในขณะที่ท่านกำลังต้อนรับรุ่งอรุณของปีใหม่ ปี 1970 ขอให้หยุดคิดสักครู่หนึ่งว่า หนทางของมนุษยชาติกำลังมุ่งไปสู่ที่ใด วันนี้ให้เรามองภาพต่างๆ ไป ซึ่งเป็นการมองแบบประกาศก

มนุษยชาติกำลังมุ่งเดินไปข้างหน้า กล่าวคือกำลังก้าวหน้าไปสู่การครอบครองโลกมากกว่าที่เคยมีมา ความคิด การศึกษาและวิชาการต่างๆ กำลังนำมนุษยชาติไปสู่การครอบครองนี้ การงาน เครื่องมือ และเทคโนโลยี กำลังทำให้การครอบครองที่น่าพิศวงนี้เป็นจริง การครอบครองโลกจะช่วยเหลือมนุษยชาติอย่างไร มันช่วยให้มนุษยชาติมีชีวิตที่ดีและสมบูรณ์ขึ้น มนุษยชาติแสวงหาชีวิตที่สมบูรณ์ภายในขีดจำกัดของเวลา และกำลังจะบรรลุความสำเร็จ แต่เป็นที่ตระหนักว่า ความสมบูรณ์เช่นนี้คงไม่เกิดขึ้น ถ้ามนุษยชาติมิได้เป็นสากล กล่าวคือขยายไปถึงทุกคน ดังนั้นมนุษยชาติจึงแสวงหาวิธีการที่จะทำให้ความเจริญก้าวหน้าขยายผลถึงมนุษย์ทุกคน มนุษยชาติพยายามมุ่งไปสู่เอกภาพ ความยุติธรรม คุณภาพและความสมบูรณ์ ซึ่งเราเรียกว่าสันติภาพ

ถึงแม้ยังมีผู้ต่อต้านกับสันติภาพ แต่มนุษยชาติก็ยังพยายามแสวงหาสันติภาพ “เพื่อให้สันติภาพบังเกิดขึ้น บางทีก็ตั้งยอมทำสงคราม” (*De Civitate Dei*, XIX, ch. XII; PL 7,637) สันติภาพเป็นจุดมุ่งหมายที่มีเหตุผลของโลกปัจจุบัน สันติภาพเป็นจุดหมายปลายทางของความก้าวหน้า กล่าวคือเป็นเป้าหมายที่มนุษย์พยายามทำให้อารยธรรมสมัยใหม่บังเกิดขึ้น (เทียบพระธรรมบัญญัติว่าด้วย*พระศาสนจักร*, ข้อ 36)

ฉะนั้น วันนี้เราขอประกาศอีกครั้งหนึ่งว่า สันติภาพเป็นความปรารถนาอันสูงสุดสำหรับปีใหม่ที่กำลังมาถึงนี้ ขอให้สันติภาพอยู่กับท่าน มนุษย์แห่งปี 1970 เราขอประกาศให้สันติภาพเป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อจิตสำนึกของชีวิตมนุษย์ หากการเดินทางของมนุษย์ทั้งใกล้และไกลมีความหวังเพื่อสันติภาพนี้อยู่ อีกครั้งหนึ่งเราขอประกาศถึงสันติภาพ ด้วยว่าสันติภาพมีแง่มุมที่แตกต่างในเวลาเดียวกัน คือมันเป็นทั้งการเริ่มต้นและจุดประสงค์ของการพัฒนาสังคมมนุษย์ ทั้งในลักษณะปกติและที่ก้าวหน้า สันติภาพเป็นการเริ่มต้น ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่จำเป็น ดังเช่นเครื่องจักรที่ไม่อาจทำงานได้ หากส่วนประกอบอื่นๆ ไม่เป็นไปตามแบบแผนที่ถูกออกแบบให้เข้า

กับเครื่องจักร เช่นเดียวกันมวลมนุษยย์ไม่อาจพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสานกลมเกลียวกัน หากสันติภาพไม่มีความสมดุล สันติภาพเป็นความคิดที่มีอำนาจเหนือความก้าวหน้าของมนุษย์ สันติภาพเป็นความจริงและเป็นความคิดที่สมบูรณ์ ซึ่งก่อให้เกิดชีวิตที่ดีและทำให้ประวัติศาสตร์มนุษย์เป็นระเบียบมากขึ้น สันติภาพเป็นจุดมุ่งหมายด้วย มันเป็นรางวัลของความพยายามทั้งปวง ซึ่งบ่อยครั้งได้มายากลำบากและเจ็บปวด โดยทางสันติภาพนี้เอง มนุษย์พยายามนำทุกสิ่งทุกอย่างที่เห็นในโลกนี้มาเอื้ออำนวยประโยชน์ เพื่อจัดระเบียบสังคมให้สอดคล้องไปกับแบบแผนที่สะท้อนความยุติธรรมและการเป็นอยู่ที่ดี

เราขอย้ำอีกครั้ง สันติภาพเป็นชีวิตจริงและเป็นกรอบอุดมคติของโลกมนุษย์ เราให้ข้อสังเกตนี้ว่า สันติภาพมิใช่สภาพที่อยู่นิ่งกับที่ ซึ่งได้รับมาครั้งเดียวและตลอดไป อีกทั้งไม่ใช่ความสงบนิ่งที่ไม่ไหวติง เราอาจเข้าใจผิดถึงคำนิยามของนักบุญออกัสตินที่เรียกสันติภาพเป็น “ความสงบนิ่งของระบบระเบียบต่างๆ” (*De Civitate Dei*, XIX, ch. XIII; PL 7,640) หากเรามีความคิดลอยๆ ถึงเรื่องระเบียบนี้ หากเราไม่ตระหนักว่าระเบียบของมวลมนุษยย์เป็นสิ่งต้องลงมือกระทำมากกว่าคำพูด ความเป็นระเบียบนี้ขึ้นอยู่กับความพยายามอันเกิดจากสติสัมปชัญญะและความสมัครใจของผู้ที่พยายามสร้างและรู้สึกสุขใจกับภาวะที่มีระเบียบ มากกว่าจะขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้มันเกิดขึ้น และระเบียบแบบแผนที่เป็นแบบมนุษย์จริงๆ นี้ สามารถทำให้สมบูรณ์ได้ กล่าวคือมันจะต้องทำให้เกิดขึ้นและได้รับการพัฒนาอย่างไม่หยุดหย่อน หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ มันจะต้องอยู่ในการขับเคลื่อนที่ก้าวหน้าเรื่อยไป ดังเช่นการทรงตัวของเครื่องบินที่จะต้องได้รับการหนุนด้วยพลังขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง

ทำไมเราจึงต้องกล่าวเช่นนี้ ทั้งนี้ก็เพราะว่าคำกล่าวของเรามีความหมายเป็นพิเศษต่อเยาวชน พี่น้องที่รัก เมื่อเราพูดถึงสันติภาพ เราไม่ได้หมายถึงภาวะของการถูกกดขี่และความไม่กระตือรือร้น สันติภาพมิใช่เป็นสิ่งที่ได้รับ แต่เป็นสิ่งที่ต้องสร้างขึ้นมา สันติภาพมิใช่เป็นระดับชีวิตที่เราได้บรรลุถึงแล้ว แต่เป็นระดับชีวิตที่สูงกว่า ซึ่งทุกๆ คนมีความใฝ่ฝันที่จะไปให้ถึง สันติภาพมิใช่เป็นปรัชญาชีวิตที่ชวนให้เราฟังแล้ววังง แต่เป็นปรัชญาที่ต้องลงมือกระทำ ซึ่งทำให้เรารับผิดชอบต่อความดีส่วนรวม และเป็นหน้าที่ของเราที่จะต้องอุทิศความพยายามอย่างสุดความสามารถ เพื่อไปถึงจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของมนุษยชาติ

ผู้ที่ปรารถนาวิเคราะห์เพื่อให้ตนเองเกิดความมั่นใจ ย่อมจะพบเรื่องราวมากมาย เช่น เขาจะพบว่าจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงความคิดที่มีอิทธิพลต่อโลกอย่างถอนรากถอนโคน เพราะความคิดที่กำลังครอบงำอยู่นี้มีบางส่วนที่ผิด กล่าวคือคิดแต่เฉพาะตน คับแคบและเห็นแก่ตัว โดยหลักการแล้วมีเพียงแต่ความคิดเดียวที่ดีและแท้จริง คือความคิดเรื่องความรักสากล นั่นก็คือ

ความคิดเรื่องสันติภาพ เราจะค้นพบว่าความคิดนี้เป็นความคิดที่เรียบง่ายแต่ในเวลาเดียวกันก็ยากมาก ความเรียบง่ายในตัวของมันเอง เป็นเพราะมนุษย์ถูกสร้างมาเพื่อความรักและเพื่อสันติภาพ แต่มันยาก เพราะว่าเราจะรักได้อย่างไร เราจะยกความรักให้เป็นศักดิ์ศรีของหลักการสากลได้อย่างไร ทำอย่างไรจึงจะให้ความรักอยู่ในจิตใจของคนรุ่นใหม่ ซึ่งลึกๆ แล้วกำลังอยู่ในความขัดแย้ง เห็นแก่ตัวและเกลียดชังกัน ใครเล่าที่จะกล่าวได้ว่าเขามีความรักในจิตใจของเขา เป็นความรักที่มีต่อมนุษยทุกคน ความรักกำลังจะเกิดขึ้นสำหรับมนุษยชาติในอนาคต เป็นมนุษย์ในยุคแห่งความก้าวหน้า ที่ความเป็นมนุษย์ที่แท้จริงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการรวมเป็นหนึ่งเดียวกันและรักกันฉันพี่น้อง โดยไม่มีการบังคับ ไม่มีความเห็นแก่ตัวหรือมุ่งแต่จะเอาเปรียบคนอื่น

ผู้ที่ศึกษาความคิดอันยิ่งใหญ่เรื่องสันติภาพ จะพบได้ทันทีว่าทุกวันนี้มีความจำเป็นที่ต้องให้การศึกษานิวเชิงอุดมคติ คือการศึกษาเรื่องสันติภาพ ใช้แล้วสันติภาพเริ่มจากภายในหัวใจ ก่อนอื่นหมดเราต้องรู้จักยอมรับ ประารถนาและรักสันติภาพ แล้วนั้นเราจึงจะแสดงสันติภาพออกมา พร้อมทั้งประทับมันลงไป ในวิถีชีวิตที่ได้รับการฟื้นฟูของมนุษยชาติ ทั้งในด้านปรัชญา ด้านสังคม และด้านอำนาจการตัดสินใจ

บรรดาเพื่อนพี่น้องทั้งหลาย ให้เราตระหนักถึงความยิ่งใหญ่ของการมีวิสัยทัศน์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และให้เราดำเนินรายการแรกด้วยความกล้าหาญ กล่าวคือให้การศึกษแก่ตัวเราเองเพื่อสันติภาพ

พวกเราตระหนักดีถึงรายการที่ขัดแย้งต่อความรู้สึกที่ปรากฏอยู่ ซึ่งเป็นรายการที่ดูจะอยู่นอกความเป็นจริง อยู่นอกความเป็นจริงทางสัญชาตญาณของปรัชญาชีวิต สังคมและประวัติศาสตร์ การต่อสู้เป็นเรื่องถูกต้อง การต่อสู้เป็นพลังก่อให้เกิดความสำเร็จ แม้กระทั่งการต่อสู้เป็นความยุติธรรม กฎที่ไร้ความเมตตาที่เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าในทุกๆ ช่วงเวลาแห่งความก้าวหน้าของมนุษย์ แม้กระทั่งในปัจจุบันนี้ หลังจากประสบการณ์อันน่าสะพรึงกลัวของสงครามโลกครั้งที่ 1 ก็ยังปรากฏความขัดแย้งที่ทมิฬแห่งเรา มิใช่สันติภาพ แม้กระทั่งความรุนแรงก็ยังมีผู้ติดตามและมีผู้เห็นดีเห็นงาม การปฏิวัติก็นำมาซึ่งชื่อเสียงและเกียรติยศต่อทุกๆ การกระทำที่มุ่งสู่ความยุติธรรม และต่อความก้าวหน้าที่ยิ่งใหญ่ขึ้นใหม่ เป็นเรื่องที่หนีไม่พ้นที่การใช้กำลังเท่านั้นที่ช่วยปิดป่าเส้นทางไปสู่จุดหมายปลายทางของมวลมนุษย บรรดาพี่น้องทั้งหลาย นี่คือการยากลำบากที่ใหญ่ยิ่ง ซึ่งเราต้องคำนึงและแก้ไข การต่อสู้อาจเป็นสิ่งจำเป็น กล่าวคืออาจเป็นมือของความยุติธรรม อาจได้รับการยกระดับให้มีบทบาทสูงส่งและเป็นวีรกรรม เราไม่ปฏิเสธสิ่งนี้ การต่อสู้ดังกล่าวอาจทำให้ได้รับความสำเร็จ คงไม่มีใครจะมาขัดกับความคิดนี้ แต่เราเชื่อว่ามันไม่สามารถถือเป็นความคิดที่เจตจำซึ่งมนุษย์ปรารถนา เราขอกล่าวว่เป็นช่วงเวลาที่ยารยธรรม

ได้แรงบันดาลใจจากความคิดมากกว่าจากการต่อสู้ จากความรุนแรง สงคราม การกดขี่ เพื่อให้
ให้โลกอยู่ในหนทางแห่งความยุติธรรมที่แท้จริงสำหรับทุกคน สันติภาพมิใช่ความขลาดกลัว ไม่ใช่
ความอ่อนแอที่ไร้น้ำใจ สันติภาพจะต้องดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอนและหากเป็นไปได้ต้องดำเนินไป
ทันที ด้วยการนำพลังเชิงศีลธรรมมาแทนที่การใช้กำลังแบบทารุณ นำการใช้เหตุผล คำพูดและ
ความยิ่งใหญ่เชิงศีลธรรม มาแทนที่ความร้ายกาจ และความสามารถที่ผิดๆ ในการใช้อาวุธ การใช้
วิธีการรุนแรง และการใช้อำนาจทางวัตถุและเศรษฐกิจที่ไม่ถูกต้อง สันติภาพคือมนุษยย์ผู้หยุดทำ
ตนเป็นสุนัขป่าต่อเพื่อนมนุษย์ เป็นมนุษย์ที่ใช้พลังอำนาจทางศีลธรรม มนุษย์เช่นนี้แหละที่จะต้อง
ดำรงอยู่ในโลกทุกวันนี้

สันติภาพยังคงปรากฏอยู่ เราขอต้อนรับอย่างกระตือรือร้นในความพยายามของผู้คนยุคใหม่
ที่ยังยืนหยัดต่อโลกและในปัจจุบันอันน่าจดจำนี้ว่า สันติภาพก็คือวิธีการ เป็นเสมือนสถาบัน
นานาชาติ เป็นการเจรจาที่จริงจัง และการมีระเบียบวินัยในตนเองที่จะจัดการความขัดแย้งทางเขต
แดนและสังคม สันติภาพเป็นประเด็นที่อยู่เหนือกว่าอิทธิพล ที่จะตอบโต้และแก้แค้น บัดนี้มีการ
ประชุมปรึกษาหารือกันถึงความสำคัญที่จะได้มาซึ่งสันติภาพ นั่นคือการลดอาวุธ ซึ่งก่อนอื่นหมด
เป็นการจำกัดอาวุธนิวเคลียร์ ความตั้งใจที่จะใช้การเจรจาไกล่เกลี่ย การส่งเสริมความร่วมมือกัน
แทนการแข่งขัน การอยู่ด้วยกันอย่างสันติท่ามกลางความหลากหลายของลัทธิอุดมการณ์และ
รูปแบบการปกครอง ความหวังที่จะนำงบประมาณด้านการทหารไปช่วยพัฒนามวลมนุษยย์ ดังนั้น
เราเห็นว่าการสนับสนุนให้เกิดสันติภาพ ในโลกที่เต็มไปด้วยการก่อการร้าย การทรมาณผู้ถูก
จองจำ การตอบโต้ผู้บริสุทธิ์ด้วยการปราบปราม การกักบริเวณนักโทษการเมือง การสังหารผู้ถูก
จับเป็นตัวประกัน และอื่นๆ มโนธรรมของมวลมนุษยย์ในโลกไม่อาจทนต่ออาชญากรรมเหล่านี้ อัน
เป็นความโหดร้ายไร้มนุษยธรรมซึ่งย้อนกลับมาสร้างความเสื่อมเสียแก่ผู้กระทำอาชญากรรม
นั่นเอง

คงไม่ใช่หน้าที่ที่จะไปวิพากษ์วิจารณ์ถึงความขัดแย้งที่ยังมีอยู่ในระหว่างประเทศ เชื้อชาติ
เผ่าพันธุ์ และชนชั้นสังคมต่างๆ แต่เป็นภารกิจของเราที่จะต้องหยิบยื่น “สันติภาพ” ให้ไปอยู่กับ
ผู้คน ซึ่งกำลังต่อสู้กันและกัน เรามีภารกิจที่ต้องสอนให้คนรักซึ่งกันและกัน คืนดีต่อกัน สอนเขาให้
สนใจสันติภาพ ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าก็เห็นชอบ และส่งเสริมให้กำลังใจตลอดจนให้ความหวังต่อทุก
คน ที่กำลังส่งเสริมการศึกษาเพื่อสันติภาพ เช่นเดียวกัน ในปีนี้ข้าพเจ้าขอเชิญชวนบุคคลและ
องค์กรต่างๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เช่น หน่วยงานต่างๆ ที่เสนอความคิดต่อสาธารณชน ผู้นำ
ประเทศ ครู ศิลปิน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่จะก้าวเดินอย่างตั้งใจบนเส้นทางแห่งอารย

ธรรมสากลและเป็นความจริง เราต้องบรรลุถึงการเฉลิมฉลองคำกล่าวที่แท้จริงของประกาศกในพระคัมภีร์ที่ว่า ความยุติธรรมและสันติภาพได้พบและประทับริบรอยจุมพิตต่อกัน

ส่วนพวกท่าน พี่น้องและบรรดาลูกๆ ในความเชื่อแบบเดียวกันของคริสตชน เราขอเพิ่มอีกคำหนึ่ง คือคำว่าหน้าที่ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว คือการสอนให้คนรักกันและกัน ให้คืนดีกัน และให้อภัยต่อกัน เราได้รับคำสอนที่ชัดเจนนี้จากพระอาจารย์พระเยซูเจ้า เราได้รับตัวอย่างจากพระองค์ เรามีพันธะหน้าที่ที่ต้องกระทำ พระองค์ทรงสดับฟังจากปากเราเมื่อเราภาวนาบท “ข้าแต่พระบิดา” ตามประโยคที่รู้จักกันดี “โปรดยกโทษข้าพเจ้า **เหมือนดัง** ข้าพเจ้ายกโทษผู้ซึ่งกระทำผิดต่อข้าพเจ้า” คำว่า “**เหมือนดัง**” เป็นคำที่ทำให้สะพรึงกลัว เพราะมันสร้างความเท่ากัน กล่าวคือ หากเราปฏิบัติจริง มันก็นำแผนการแห่งความรอดมาสู่เรา แต่ถ้าเราไม่นำไปปฏิบัติ มันเป็นการลงโทษตัวเราเอง (เทียบ มธ 18:21-35)

การเทศน์สอนข่าวดีเรื่องการให้อภัยดูเหมือนเป็นเรื่องที่เหลวไหลน่าหัวเราะสำหรับนักการเมืองที่คิดแบบ**มนุษย์** เพราะความยุติธรรมในระบบเศรษฐกิจไม่เปิดโอกาสต่อเรื่องการให้อภัย แต่ในวิถีชีวิตคริสตชน ซึ่งถือว่าอยู่เหนือวิถีคิดแบบมนุษย์ การให้อภัยไม่ใช่เรื่องเหลวไหล ใช้เป็นเรื่องยากแต่ไม่ใช่เรื่องเหลวไหล ความขัดแย้งในโลกจะยุติได้อย่างไร? ในที่สุดเราจะได้รับสันติภาพแบบไหนกัน? ในประวัติศาสตร์ที่มนุษย์ได้เถียงเพื่อแสวงหาความจริงอันเต็มไปดด้วยเล่ห์กลและโกรธแค้นกัน ในขณะที่ผู้คนเต็มไปด้วยค้นหา ความหึงผยองและความเจ็บแค้น สันติภาพที่ช่วยยุติความขัดแย้ง โดยปกติก็เป็นเพียงการถูกบังคับ ปราบปรามการขัดขวาง ฝ่ายที่อ่อนแอกว่าก็ยอมจำนนในสภาพที่ต้องทนต่อการถูกบังคับ การกระทำเช่นนี้ เป็นเพียงแค่ประวิงเวลา ความเจ็บแค้นไว้ต่อไปในอนาคต การยอมรับในข้อตกลงสนธิสัญญาซึ่งเป็นเพียงการซ่อนความไม่จริงใจไว้ในใจที่ยังเป็นศัตรูกัน สันติในลักษณะนี้บ่อยๆ ครั้งที่เดี๋ยวเสแสร้งและไม่ยั่งยืน เพราะมันไม่ใช่การแก้ปัญหาแบบหมดเปลือก สันติที่แท้จริงจะต้องเกิดขึ้นด้วยการให้อภัย ฝ่ายชนะจะต้องยอมสละทิ้งผลประโยชน์ต่างๆ ที่ได้รับมา ซึ่งอาจจะทำให้เขาเสียหน้าและไม่มีความสุข ทั้งนี้สิ่งที่ผู้ชนะยังขาดอยู่คือพลังในจิตใจที่จำเป็นสำหรับการคืนดีกัน

หากสันติภาพปราศจากความเมตตา เราจะเรียกสิ่งนั้นว่าสันติภาพได้อย่างไร? หากสันติภาพเต็มไปดด้วยความโกรธแค้น มันจะเป็นสันติภาพแท้ได้อย่างไร?

สิ่งที่จำเป็นคือ ทั้งสองฝ่ายจะต้องยอมปรับตนไปสู่ความยุติธรรมที่อยู่ในระดับเหนือกว่า คือการให้อภัย ซึ่งจะต้องเลิกล้มการแสวงหาอิทธิพลเหนือผู้อื่น และทำให้มิตรภาพเกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง สิ่งนี้เป็นบทเรียนอีกบทหนึ่ง แต่มันเป็นบทเรียนที่งดงามไม่ใช่หรือ?

สันติภาพมิใช่เป็นเรื่องที่คนปัจจุบันต้องการอย่างแท้จริงหรือ สันติภาพเป็นจิตตารมณ์ของคริสตชนที่แท้จริงมิใช่หรือ บรรดาญาติๆ และพี่น้องคริสตชนที่รัก ให้เราอบรมปมนิสัยตนเองถึงสาระแห่งสันติภาพที่มีระดับชั้นเหนือกว่า โดยให้เราอ่านบทเทศน์บนภูเขาอีกครั้งหนึ่ง (เทียบ มธ 5:21-26, 38-48; 6:12, 14-15) ให้เราพยายามที่จะประกาศข่าวดีนี้แก่โลกด้วยคำพูดและกระทำ

เราขอประทานพระพรของผู้สืบตำแหน่งอัครสาวกแก่ท่านแต่ละคน

จากวาติกัน 30 พฤศจิกายน 1969

พระสันตะปาปาปอล ที่ 6

